

Základní legislativní návrhy ODS v oblasti justice - 2002-2006

30.května 2006 Jiří Pospíšil

Pro toto volební období je charakteristické, že současná vláda neudělala pro českou justici vůbec nic. Vystřídali se tři ministři spravedlnosti (Rychetský, Čermák, Němec) a ani jeden z nich neprosadil opatření vedoucí ke zkrácení délky soudního řízení a ke kvalitnějšímu rozhodování soudů. Průměrná délka soudního řízení v České republice je tak minimálně dvojnásobně delší než v západních státech Evropské unie.

Poslanci ODS proto ve snaze udělat něco s tristním stavem české justice a českého práva navrhli několik legislativních změn, které v konečném důsledku povedou ke zkrácení délky soudního řízení. Paradoxem je, že se často jednalo o relativně rozsáhlé legislativní projekty, které v „tradičních“ demokratických právních státech předkládá vláda, nikoliv jednotliví poslanci. ODS tak paradoxně svými aktivitami ve vztahu k justici nahrazovala nečinnou a nekoncepční vládu ČSSD.

Reforma řízení před obchodními rejstříky z dílny ODS

Nejvýraznějším legislativním počinem byla bezesporu reforma řízení před obchodními rejstříky. ODS navrhla legislativní úpravu, která by v konečném důsledku mohla přispět k tomu, že zápis do obchodního rejstříku by byl proveden do pěti pracovních dnů. Návrh přitom vychází ze zahraničních úprav. Ve vyspělém světě dnes jednoznačně převládá trend, kdy rejstříkový soud či úřad pouze registruje informace dodané od podnikatele a věcně je nepřezkoumává - neprovádí zdlouhavé dokazování. Úprava v tomto duchu je zavedena ve většině „starých“ členských států EU a úspěšně byla zavedena i na Slovensku. Jediným nedostatkem celé reformy je pak to, že vláda bohužel nebyla schopna připravit jednoduché formuláře pro jednotlivé zápisy do obchodního rejstříku. ODS proto bude muset, v případě převzetí vládní odpovědnosti, tento nedostatek okamžitě napravit a urychleně prosadit formuláře, které bude moci v zásadě vyplňovat podnikatel sám, aniž by k tomu potřeboval zkušeného advokáta.

Mezi další legislativní počiny poslanců ODS bezesporu patří permanentní snaha prosadit moderní a efektivní konkursní právo. Pomalé a neefektivní konkursy v ČR totiž patří, dle zahraničních studií, k jednomu z největších problémů české ekonomiky. Poslanci ODS proto patřili v roce 2004 k hlavním spoluvůrcům rozsáhlé novely platného konkursního zákona, jejímž cílem bylo zkrátit délku konkursního řízení a hlavně zvýšit úspěšnost věřitelů při získávání svých peněz. Vznikl tak návrh, který například umožňoval věřitelům vybrat si správce konkursní podstaty či umožňoval mnohem spravedlivější uspokojení takzvaných oddělených věřitelů. Byl by tento návrh podporován odbornou veřejností a většinou investorů, byl nakonec, díky postoji obou levicových stran, zamítnut. Zákodárci ODS však, ve snaze prosadit nové konkursní právo, neustali a v roce 2005 předložili sněmovně vlastní nový konkursní zákon. Ve stejné době však i vláda předložila svůj návrh konkursního zákona, který byl, podle většiny zástupců odborné veřejnosti, méně kvalitní než návrh ODS. Protože vláda nebyla ochotna ustoupit a podpořit návrh ODS, právní experti ODS se na půdě sněmovny v maximální možné míře zapojili do přepracování a doplnění vládního návrhu. Byl tak

připraven návrh, který sice za základ pojal vládní alternativu konkursního práva, svým obsahem však vycházel z návrhu poslanců ODS. Systematická snaha zákonodárců ODS tak byla korunována úspěchem v lednu 2006, kdy Poslanecká sněmovna přijala novou moderní úpravu konkursního práva.

Novela občanského soudního řádu

Jednou z nejvýznamnějších aktivit zákonodárců ODS byla novela občanského soudního řádu, která odstraňuje takzvaný soudní „ping-pong“. Zákonodárci ODS připravili a prosadili novelu, která zamezuje přílišným průtahům v občanském soudním řízení z důvodu neustálého přeposílání jednotlivých soudních případů mezi soudními instancemi – mezi soudem prvního stupně a soudem odvolacím. Náš návrh nutí odvolací soudy, aby s konečnou platností rozhodly soudní při. Nebudou tak již nastávat případy, kdy odvolací soudy, často z formálních důvodů, vracely jednotlivé kauzy soudům prvního stupně a ty pak začínaly celou věc řešit od počátku. Kvůli tomuto nešvaru některých odvolacích soudů máme u nás soudní pře, které trvají 9, 10 a více let. Takovéto případy by díky návrhu ODS měly být minulostí.

Tyto pro příklad vybrané iniciativy zákonodárců ODS jasně ukazují, že byť byla ODS opoziční stranou, tak na půdě sněmovny aktivně navrhovala způsoby řešení problémů české společnosti. Je bohužel velkou škodou, že většinu těchto návrhů socialisté bez jasných věcných důvodů zamítali.